

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref:

Oslo, 31.03.2017
Vår ref: Hege Stensland Sveen/ 17-9797

Høring NOU 2016 : 27 - Ny lovgivning om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering II

Vi viser til departementets høringsbrev av 20. desember 2016.

Hovedorganisasjonen Virke (Virke) representerer over 20 000 virksomheter med et flertall innen handels- og tjenestenæringen. Virke har vært representert i lovutvalget gjennom Hege Stensland Sveen og Virke støtter hovedkonklusjonene i utredningen der hvor vi ikke har dissentert.

Vi ser det likevel som viktig å kommentere enkelte punkter særskilt.

1. NOU 3.1.9 - Forslaget om at inkassoforetak underlegges hvitvaskingsloven

Virke representerer norske inkassoforetak. Inkassoforetak er foreslått underlagt hvitvaskingsregelverket. Virke ser risikoen for at forsøk på hvitvasking vil kunne bli rettet mot aktører som ikke er underlagt hvitvaskingsregelverket. Videre står inkassoforetak i en særstilling når det gjelder terrorfinansiering fordi inkassoforetakene kan sitte på et større bilde av en skyldners gjeldsforhold. Dette er begge gode argumenter for å underlegge inkassoforetak hvitvaskingsregelverket.

Det er imidlertid særlige forhold knyttet til inkassobransjen som det er viktig å påpeke. Virke Inkasso har utformet et høringssvar på vegne av inkassoforetakene og det vises i all hovedsak til dette.

Det er først og fremst betalingsstrømmen fra debitor som er av interesse både hva gjelder avdekking av hvitvasking og terrorfinansiering. Det er imidlertid ikke debitor som er inkassoforetakenes kunde men kreditor.

Kundetiltakene skal gjennomføres overfor kreditor. Kundetiltak omfatter *klarlegging av kundes identitet og kundeforholdets eller transaksjonens formål og tilsiktede art*, jfr. lovforslagets § 9 (1). Lovutvalget påpeker i NOU pkt. 3.1.9 s. 45 at det ved kundetiltak kan være hensiktsmessig at inkassoforetaket også gjør visse undersøkelser overfor debitor jfr.

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:
Henrik Ibsens gate 90
NO 0255 Oslo
Postadresse:
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
E-post
info@virke.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

www.virke.no

at kundetiltak skal omfatte en klarlegging av kundeforholdets eller transaksjonens formål og tilsiktede art. Spørsmålet er hvor langt denne plikten til klarlegging strekker seg. Videre er det slik at debitor ikke har noe insentiv til å samarbeide med inkassoforetaket noe som kan vanskeliggjøre kontrollen. Lovutvalget uttaler i NOU pkt. 3.1.9 s. 46 at dersom debitor ikke samarbeider om kundetiltakene kan dette utløse en undersøkelsesplikt, jfr. lovforslagets § 20.

Det vil være en utfordring for bransjen å vite hvor langt kundetiltakene og undersøkelsesplikten strekker seg i forhold til debitor. Det er viktig at inkassobransjen får god veiledning her for å skape en forutsigbar og effektiv håndhevelse av regelverket. Ikke minst vil dette gjelde når brudd på hvitvaskingsloven skal underlegges et sanksjonssystem som legger opp til høye overtredelsesgebyr både overfor foretak og personer.

Lovutvalget har pekt på at kundetiltakene og undersøkelsesplikten må sees i sammenheng med inkassators oversikt og innsikt i debtors økonomiske forhold og tilpasses dette. Utvalget har i denne sammenheng fremhevet at det her vil være viktig med god veiledning fra tilsynsmyndighetene hva gjelder omfanget av undersøkelsesplikten og rapporteringsplikten, eksempelvis hva som vil være mistenkelige transaksjoner i inkassosammenheng da mange oppgjør vil kunne fremstå som irregulære og mistenkelige på grunn av mislighold og lav betjeningsevne hos debitor. Slik veiledning vil være svært viktig for å sikre forutsigbare rammer for bransjen.

Dersom inkassobransjen skal underlegges hvitvaskingsloven vil dette innebære store økonomiske konsekvenser for bransjen. Det vil være et omfattende behov for systemtilpasninger og intern opplæring. Videre vil det forde økt ressursbruk hos tilsynsorganet i form av veiledning og oppfølging. For Virke er det derfor av vesentlig betydning at risikoen for hvitvasking innenfor inkasso er så stor at den tilsier at inkassoforetak underlegges ytterligere regelverk med de kostnader dette medfører. Videre må regelverket være et egnet verktøy for å oppdage hvitvasking og terrorfinansiering, ref. problematiseringen knyttet til at det er transaksjonene fra debitor som er av størst interesse og at inkassoforetakenes kundeforhold er med kreditor.

2. NOU 3.1.7 - Forhandlere av varer - beløpsgrense for betaling med kontanter, kontantforbud -

I vår høringsuttalelse til først delutredning støttet Virke at det ikke bør innføres en beløpsgrense for kontantvederlag. Begrunnelsen er at et kontantforbud vil innebære et for omfattende inngrep i friheten mellom selger og kjøper til å avtale oppgjørsform. Forhandlere av varer vil med dette utgangspunktet være underlagt hvitvaskingsregelverket.

Det vil innebære økte kostnader for handelsnæringen å være underlagt regelverket noe som igjen vil gi seg utslag i høyere priser på varer hos de aktørene som er omfattet av loven. Dette vil også kunne medføre en konkurransefordel for netthandelsvirksomheter. De bedrifter som driver netthandel håndterer ikke kontanter og vil ikke være underlagt regelverket. For å avhjelpe slike konsekvenser støtter Virke mindretallets standpunkt om at forhandlere må kunne betinge seg en rett til ikke å ta i mot kontanter over beløpsgrensen slik at forhandleren kan velge seg bort fra hvitvaskingslovens forpliktelser, jfr. forslag til endring av finansavtaleloven § 38.

3. NOU 3.1.7 - Forhandlere av varer – betaling med kort

Dagens hvitvaskingslov gir forskriftshjemmel for å utvide lovens anvendelsesområde for forhandlere av gjenstander til å gjelde andre betalingsformer, eksempelvis ved bruk av betalingskort.

Virke støtter at denne forskriftshjemmelen ikke videreføres. Hensynet til å begrense den samlede overvåkingen av privatpersoner og til at næringslivet ikke bør påføres et kostnadskrevenende rapporteringsregime tilsier at lovens virkeområde ikke bør utvides. I alle tilfelle bør en slik utvidelse ikke kunne skje gjennom forskrift men bør vurderes av Stortinget.

4. NOU 3.1.14 – Forhandlere av tjenester

Utvalget har vurdert om selgere av tjenester bør omfattes av hvitvaskingsregelverket ved kontanttransaksjoner og funnet at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å foreslå slik utvidelse.

Virke støtter dette. En slik utvidelse vil innebære betydelige økte kostnader for næringslivet og for myndighetene som i så fall må utredes grundig. Det vil også være uheldig ut fra personvern hensyn i tillegg til at både skatteloven, merverdiavgiftsloven og bokføringsloven har regler som søker å motvirke hvitvasking gjennom kontantomsetning av tjenester.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Hege Stensland Sveen
Leder Forretningsjuridisk/Advokat